

Coperta: Cristian NEGOI

Tehnoredactare: Adrian STANCIU

Foto copertă: Cristina Nichituș Roncea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COJA, ION

Preoți cu crucea în fruntea neamului / Ion Coja. -

București: Semne, 2017

ISBN 978-606-15-1040-5

94

© Toate drepturile și responsabilitățile asupra conținutului
aparțin autorului

Editura SEMNE

Str. Barbu Delavrancea, nr. 24

Sector 1, București

Tel./fax: 021.318.83.44

Adresă web: <http://www.semneartemis.ro>

E-mail: office@semneartemis.ro

Difuzare:

Tel./Fax: 021.311.49.36

021.310.74.59

E-mail: difuzare@semneartemis.ro

Tiparul executat la S.C. SEMNE '94 S.R.L.

Tel.: 0744.35.70.28

021.667.08.20

ION COJA

PREOȚI cu crucea în fruntea neamului

EDITURA AEVEA

EDITURA SEMNE

București, 2017

CUPRINS

1. Preoți cu crucea-n frunte.....	5
2. În loc de prefață de Miron Scorobete.....	16
3. Sfinții studenți VASILE BACIU și ION MOLDOVEANU.....	20
4. Prea Fericite Părinte Patriarh.....	36
5. România, grădina Maicii Domnului.....	41
6. Despre Patriarhul Teoctist numai adevărul !.....	61
7. Minunea de la Vorobiev.....	65
8. Părintele profesor IOAN G. COMAN.....	79
9. Graiul aromânesc confirmă și corectează Evangheliile.....	87
10. Minunea de la Buchenwald.....	93
11. Păcatul cel mai greu și norocul cel mai mare!.....	99
12. Mulțumescu-Ți, Doamne!.....	103
13. Primatul Ortodoxiei Românești.....	112
14. Cei doi Sfinți Voievozi, Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu, văzuți în comuniunea lor creștină și românească de Sorin Dumitrescu.....	117
15. Ciobănașul mioritic și modelul Christic.....	133
16. Troița Românească.....	155

1.

Preoți cu crucea-n frunte...

În Ajun de Crăciun, mă îndeamnă gândul cel bun, pe deplin mulțumit și împăcat cu condiția mea de român și de creștin, să consemnez pentru aceeași bucurie și a altora, câteva dintre reperele sufletești pe care le port cu mine de ani de zile sau mai de curând. Le aleg pe cele care probabil lipsesc din mintea și sufletul celor care vor citi aceste rânduri și le ofer ca pe un dar de Crăciun, care să le întărească încrederea în ei înșiși, ca români și creștini. La cine se va nimeri să nu afle astfel de la mine nimic nou, să le fie de bine, ferice de ei că au deja parte de bucuriile cu care mă înfățișez dinaintea celor care mă vizitează când și când pe mai noua mea adresă de Internet: www.ioncoja.ro

Poate că nu e rău să povestesc ce anume m-a stârnit să consemnez cele de mai jos. Impulsul l-am primit la o recentă comemorare, unde am auzit – a câta oară?!, un comentariu ușuratic despre preoții noștri ortodocși, cum că lungesc prea mult slujba, fie la biserică, fie în afara ei... Alții, catolicii bunăoară, sunt mai ...*expeditivi*! (Am auzit chiar acest termen!)

N-am încurajat niciodată astfel de vorbe, dar nici nu m-am ostenit să pun la punct lucrurile. Poate că nici nu am știut bine

Respect pentru oameni și cărți

cum s-o fac, cu ce argumente! Deunăzi am primit însă de la inimosul român care este domnul Vasile Șoimaru o cărticică despre tragedia de la **COTUL DONULUI 1942**, cum se numește opusculul tipărit la Chișinău, 2012... Text dens în revelații și consemnări dintre cele mai interesante.

Pentru mine cea mai cutremurătoare mărturie, culeasă de domnul Șoimaru de la medicul Iosif Niculescu, combatant pe frontul de Est, este următoarea:

„A fost un măcel nemaipomenit. Văd și acum o groapă imensă în care mai târziu au fost aruncați soldații noștri morți cu sutele. Gromki se numea acea loclitate. Groapa s-a făcut în spatele bisericii satului, care era mare ca o catedrală, bineînțeles că era cu geamurile sparte, ușile rupte, pereții murdari, era batjocorită. Bietul preot al regimentului, părintele Popescu de la Ștefănești de Argeș, Dumnezeu să-l ierte, n-a vrut să plece săracul până nu le-a făcut morților toate rugăciunile. Noi i-am zis: «Hai, părinte, că te iau rușii prizonier!»” N-a vrut să plece și l-au luat prizonier, stând ani și ani la ruși. Dar n-a vrut să plece până nu și-a făcut datoria.” (pag. 20)

Episodul este încă o dată povestit la pagina 30-31:

„Acolo, unde era biserica, în dreapta erau mormintele ostașilor noștri. Și era un mormânt mai mare decât blocul ăsta în care locuiesc, un mormânt de 30 de metri lungime și 20 metri lățime. Acolo au fost îngropați morții de la divizia 11, 13 și 14. Și preotul Popescu, era din Ștefănești, Argeș, stătea la marginea gropii uriașe și citea rugăciunile și i-am spus: „Hai, părinte, că se văd rușii!”

Și el zice: «Domnule doctor, n-am terminat rugăciunile!»”

Era un om conștiincios. Și l-au luat rușii prizonier. A murit acum 2-3 ani. (...) Acest Popescu era preot la Ștefănești. A scăpat din prizonierat după câțiva ani, m-am dus la el, mi-a povestit ce a îndurat el în prizonierat și a scăpat cu viață. Și acum câțiva ani a murit, era nițel mai în vârstă ca mine.” (Mărturie luată în 2010...)

E greu să pui ordine în mulțimea de gânduri pe care le stârnește povestea acestui popă Popescu... Aleg gândul cel mai puternic: a fost un gest de martir, atins de aripa sfințeniei va fi fost acest popă Popescu! Neapărat să aflăm mai multe, tot ce se mai poate afla despre autorul unui asemenea gest: **„Domnule doctor, n-am terminat rugăciunile!...”**

Așadar, rușii au atacat exact când românii se pregăteau să-și îngroape morții! Copleșitori prin număr, rușii erau de neoprit, iar trupa de militari români, împrăștiată după lupte grele, nu mai putea apăra aliniamentul pe care se afla groapa comună a camarazilor morți în luptele din zilele anterioare. Și trupa a început să se retragă, numai că popa Popescu de la Ștefănești de Argeș nu putea să părăsească linia „frontului” său, cel nevăzut. Nu putea să oprească slujba de îngropăciune, nu putea să fie „expeditiv” cu rânduiala cea sfântă a Bisericii. A stat sub ploaia de „obuze și șrapnele” să-și termine toate rugăciunile rânduite pentru iertarea de păcate și odihna sufletelor celor căzuți pe câmpul de onoare al datoriei față de Țară și Neam... Putea să vină și un tsunami, nimic nu-l clintea pe preavrednicul preot! Pe prea preotul Popescu!

Teribilă priveliște! Cumplit moment!

E ciudat, dar cel mai mult mă gândesc la soldații ruși! Ce luminează de mult stinsă în sufletul lor se va fi aprins la vederea preotului pe care nimic nu-l poate abate de la împlinirea datinei creștine până la capăt. Vor fi înțeles semnificația a ceea ce vedeau?...

Dar noi? Noi am înțeles-o?...

Va fi să ne lămurim bine de ce un asemenea act de eroism creștinesc a rămas complet necunoscut și uitat în negura indiferenței noastre!...

Norocul nostru cu Vasile Șoimaru! A venit tocmai de la Chișinău ca să recupereze în inima Țării mărgăritarele frumuseții creștinești, ajunse *ante porcas*! Ce mare păcat ne-am fi făcut dacă se pierdea în neant această clipă pilduitoare pentru toată creștinătatea! Pentru orice om demn de acest nume!

Va fi să ne lămurim bine ce se mai poate face pentru recuperarea semnificațiilor atât de întăritoare pe care ni le lasă moștenire neștiută acest veritabil preot *cum cruce in frontem gentis*!

*

Altă poveste minunată despre preoțimea românească am auzit-o de la **Octavian Ghibu**, fiul marelui Onisifor Ghibu. L-am cunoscut după 1990, când tulburările stârnite de revizionismul maghiar ne-au făcut să aflăm unul de altul pe mulți români, ițindu-ne fiecare cu ce puteam în fața primejdiei. Recomandat de Onisifor Ghibu am ajuns să sărut mâna patriarhului Teoctist și să-l ascult, să mă minunez deopotrivă de înțelepciunea unui veritabil Părinte al Neamului, cum a fost Prea Fericitul Patriarh, dar și de „varianta” de limbă românească pe care o rostea domol și mereu cu privirea vie, cercetându-și interlocutorul sau, în Biserică, poporeni cei drept-credincioși!... Griuliu să fie înțeles!

Prea Fericitul nostru Părinte Teoctist! Iată alt subiect pe care sper să-l reiau cât de curând... Până atunci mă întorc la Octavian Ghibu.

Nu mai țin minte contextul în care Octavian Ghibu a ținut să-mi povestească despre lumea românească de după Al Doilea Război Mondial. Neamul românesc suferise o grea pierdere:

sute de mii, în jur de un milion de flăcăi muriseră pe cele două fronturi. O jertfă care a contat prea puțin în marile cancelarii ale lumii, unde s-a decis rezultatul final al imensei conflagrații. A contat însă în mediul preoțesc, în lumea și în sufletul preoțimii noastre! Cum-necum, preoții noștri, spontan sau împărtășindu-și unii altora grijile și îngrijorările păstorului de turmă, au ajuns să pornească și să susțină ani de zile o veritabilă campanie de regenerare demografică printre tinerele fete și femei care călcau pragul bisericii, la țară mai ales, explicându-le ce răspundere le revine pentru propășirea neamului: să nu pregete a-și spori familia cu pruncii de care avea nevoie în primul rând Neamul, să nu scadă, să nu se stingă!, indiferent cât erau de grele condițiile de trai de după război, loviți de secetă și foamete cum eram, descurajați de frustrările și nedreptățile de care aveam parte după încheierea păcii... Nu existau bărbați pentru toate fetele bune de măritat. Li se va ierta păcatul de a procrea „în afara legii”, căci nu va fi propriu-zis un păcat, ci împlinirea unei datorii, la ceas de cumpănă pentru soarta Neamului!

Fără să le ceară cineva, vreo autoritate de stat, ci numai din instinct național, din condiția preotului român de a fi „suflet din sufletul Neamului”, preoțimea românească a declanșat această veritabilă reacție „în legitimă apărare” a Neamului! Milioane de români, azi în viață sau urmași ai acestora, își datorează nașterea și viața cuvintelor rostite cu patos și cumpătare de preoții noștri la predică sau spovedanie, cuvinte purtătoare de viață, precum biblicul logos care a întemeiat Biserica!

Octavian Ghibu m-a sfătuit să deschid o discuție pe acest subiect cu Prea Fericitul!... N-am reușit să găsesc momentul cel mai potrivit. Nici nu m-am grăbit, starea fizică a Patriarhului părea și chiar era excelentă! „Ne va îngropa pe toți!”, se spunea în glumă și cu bucurie prin ungherele Patriarhiei... N-a fost să fie!... Urma să aflu de la Părintele Patriarh detalii privind formarea acestui „curent” de opinie și de atitudine în sînul Bisericii Neamului...

Nimeni nu știe mai bine ca taica popa că Dumnezeu ne dă, dar nu ne bagă în traistă!... Mai ales în ceas de cumpănă!

Cred că ar fi de folos și altora să mai depăn o amintire legată de Prea Fericitul nostru Teoctist. Era prin 1992-93, când am crezut că mă pot face util Părintelui Patriarh cu un sfat, cu un îndemn. Așa că i-am solicitat o întâlnire, și-a făcut timp pentru nevoiașul de mine, iar eu m-am apucat să-i țin o pledoarie avântată – ba chiar și documentată! – despre urgența orientării mai apăsate a Bisericii Ortodoxe spre o activitate de asistență socială, în folosul săracilor și a bolnavilor, a amărăștenilor din țară, tot mai mulți și mai necăjiți și complet abandonați de autorități! O pledoarie, în fapt, pentru ca Biserica să facă tot ce Guvernul nu era capabil să facă!... Am adus vorba și de exemplul Occidental, al implicării binecunoscute a catolicilor sau protestanților, a sectanților, în atât de multe proiecte sociale, pentru săraci, pentru tineret. Situația este atât de grea, nu mai avem nicio nădejde de la clasa politică... Am vorbit ce am vorbit și țin bine minte că am încheiat cu cuvintele: **Prea Fericite Părinte, trebuie să luați taurul de coarne!**

M-a privit bine dispus de cuvintele cu care încheiasem și mi-a zis: **A fost ieri pe la mine Marian Munteanu. Și tot așa mi-a zis și el: să iau taurul de coarne!...** Apoi mi-a explicat de ce nu poate să facă asta! Sigur, este preocupat ca Biserica să ajute mai mult, să poată ajuta mai mult nevoiașii, tineretul! Dar trebuie multă grijă cum vom cumpăni lucrurile! Menirea Bisericii este să-l apropie pe om de Dumnezeu, să-l ajute să trăiască în comuniune cu Dumnezeu, cu învățătura lui Hristos! Ținta Bisericii este sufletul omului și mântuirea noastră, a fiecăruia și a Neamului ca întreg! Numai în plan secundar Biserica se ocupă și de nevoile trupului, de condiția materială-a vieții, acordând sprijinul său mai ales celor care alt sprijin nu mai au! Bisericele din Occident, mărețele lor catedrale, sunt pline azi de turiști și mai deloc de credincioși, de enoriași! Este o criză mare în Bisericele apusene. Se pare că

exact aici au greșit: au dat prea mare greutate asistenței sociale în dauna asistenței duhovnicești, întru Domnul! Și a repetat: Biserica mijlocește între om și Dumnezeu! Îl ajută pe om să-L descopere pe Dumnezeu și să trăiască după poruncile Domnului, împărtășindu-se astfel din Duhul cel Sfânt!...

...Mărturisesc că nu am fost mulțumit de răspuns! Firește, n-am insistat, aveam în fața mea persoana cea mai venerabilă cu care am stat vreodată de vorbă. Am primit cu umilință cărțile pe care mi le-a dăruit la despărțire și am plecat destul de dezamăgit!...

M-a ajutat bunul Dumnezeu și nu m-a ținut mult supărarea. Ca un făcut, la câteva zile de la această discuție s-a publicat în toată presa un document al KGB-ului, cu instrucțiuni amănunțite pentru kaghebiștii rezidenți în Occident. Printre primele sfaturi și sarcini trasate de oficina ateismului de stat, a ateismului militant, activ și agresiv, era trecută frecventarea bisericii(!), cu sfaturi ce biserică să aleagă agentul KGB, după ce criterii etc. și, în mod apăsător, insistent, era îndrumat să sprijine programele de asistență socială ale bisericii, să se implice în derularea acestor programe! Nu sabotarea lor, ci KGB-ul, adică Satana însuși, recomanda susținerea acestor activități care mie mi se păruseră vitale pentru ca Biserica Ortodoxă să facă față „concretenței”! Să se înnoiască, să se primenească! Și alte baliverne!...

Instrucțiunile KGB-ului nu explicau care era efectul acestor programe și de ce agenții ateismului mascat, disimulat, trebuiau să le sprijine. Era limpede însă că acest efect le era cunoscut, convenea dușmanilor Bisericii, dușmanilor lui Dumnezeu!...

Tragă fiecare, după mintea lui, ce concluzie poate. Eu nici măcar nu am mai încercat să înțeleg raționamentul diabolic! Eram prea bucuros să constat că Prea Fericitul nostru Patriarh nu se înșela, se înșela robul lui Dumnezeu cel subsemnat...

*

În fine, de dragul Treimii, mai dau un reper întăritor pentru orice suflet de creștin. Ca să fie trei!... Altele, câte le-aș mai putea pune pe masă, cu altă ocazie!...

E vorba de părintele **Leonte Radu**, din Sibiu... Nu m-am învrednicit să-l mai caut, să-l mai văd, să mai stăm de vorbă... În urmă cu câțiva ani se apropia de centenar... Ca și doctorul Niculescu mai sus pomenit.

L-am cunoscut pe părintele Leonte Radu tot după 1990, cam în aceleași împrejurări, în peregrinările prin Țară impuse de un minim activism politic la care m-a obligat turnura evenimentelor post-decembriste! M-a găzduit câteva zile în casa sa, așa că am avut timp să punem Țara la cale. Cel mai mult am dorit și am încercat să aflu de la părintele Leonte **cum a fost?** Cum a fost la Aiud și prin celelalte închisori în care și-a petrecut 24 de ani de viață! Întemnițat pentru crima de a fi gândit și nădăjduit înspre binele Neamului său românesc! Nu omorîse pe nimeni, nu furase, nu mințise, ci doar se arătase gata de orice sacrificiu pentru biruința Crucii, pentru mântuirea sa și a Neamului!

Fusese student la teologie, terminase facultatea, urma să fie hirotonisit preot după căsătoria cu aleasa inimii sale. A fost ridicat de agenții Siguranței chiar în toiul nunții, l-au luat din capul mesei, de lângă viitoarea preoteasă, de lângă toți cei dragi! În primăvara lui 1941! S-a mai întors acasă după 24 de ani! Un sfert de veac, anii cei mai puternici și mai frumoși și i-a petrecut în hrubele întunecate de la Jilava, Gherla, Aiud, Pitești... Dar s-a simțit alesul și favoritul lui Dumnezeu și al Sfintei Fecioare regăsindu-și soția nenuntită care îl așteptase atât amar de ani ca să încheie ce începuseră în fragedă junețe... Douăzeci și patru de ani îl așteptase doamna preoteasă...

Aflasem toate astea de la alți sibieni, astfel că în lungile discuții purtate mai apoi acasă la părintele Radu m-am ferit să

deschid eu acest subiect: peregrinările prin temnițele Patriei! Totuși, când ne-am apropiat cât de cât de acest subiect, mi-am luat inima în dinți și l-am întrebat:

– Părinte, cum este să stai douăzeci și patru de ani în închisoare?!...

Nu mi-am dat seama dacă i se mai pusese această întrebare. Răspunsul nu a venit imediat, dar nici nu a așteptat prea mult. L-a găsit fără nicio ezitare:

– Dragul meu, la început, în primii cinci-șase ani, nici nu pricepi care este câștigul tău că te afli acolo!...

Năprasnic răspuns!... Câștigul tău, câștigul că te afli în lanțuri, departe de lumina zilei și de cei dragi?... Auzisem bine?

Am simțit că nu se cade să cer alte deslușiri, să mă mulțumesc cu ce pot eu pricepe! Oricum, lucrul cel mai important era ușor de înțeles: se considera părintele Radu în câștig! Nu ofta, nu regreta, nu reclama, nu aducea nimănui vreo învinuire! Acolo, în mizeria și suferința fizică cea mai nenorocită, cea mai degradantă, dobândise ceva ce viața în libertate și plăceri nu-ți putea da! Anii aceia, douăzeci și patru, nu fuseseră ani pierduți, așa cum mi se păruse mie și oricăruia dintre noi, privind lucrurile „de pe margine”!

...N-am insistat și am lăsat să mă învrednicesc singur să pricep mai mult. Dar nu îndrăznesc să mă substitui părintelui Radu și să spun și altora ce ar fi de înțeles. Păstrez pentru mine!

Întâmplarea însă, adică Cineva, îmi aduce în casă o cărticică scoasă la tiparnița care va publica și aceste rânduri, intitulată **Chipuri din temnița de la Aiud**. La pagina 13 – număr magic pentru români – citesc despre „Sfântul închisorilor”, Valeriu Gafencu: **„Prin 1943, Valeriu a fost izolat la Zarca cu regim sever. Aici s-a dedicat în întregime rugăciunii inimii, spunând neîncetat «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!» Îndrumător i-a fost acea carte mică scrisă de un anonim intitulată Pelerinul**